

Kulturforum 1 dec 2025

Ideella arrangörer
– lust, engagemang och
utveckling.

Incheckningsfika 14.30-15.00

Agenda

- 15.00 Inledning
- 15.05 De tre viktigaste erfarenheterna från projektet Arvet
- 15.15 Panelsamtal: Hur stöttar vi lusten och skapar hållbara villkor för ideella krafter?
- 15.45 Heta stolen med politiker
- 16.05 Maxa microengagemanget med medlemsfokus
- 16.40 Avslut
- 16.45 Rundvandring Kultorum

Idéburet och passionsdrivet

- Mångfald av organisationer och ett starkt kulturdeltagande.
- Synliggörande – styrkan i statistik.
- Grogrunden för allt – men hur hålla lågan levande?

Arvet

– tre viktiga erfarenheter

Sofia Hoas

Kulturarvet på Gotland

- Viktig besöksanledning
- Autenticitet
- Möte med gotlänningen
- Personliga smultronställen
- Finns något för alla!
- Rötter & identitet

Foto: Joel Nilsson

Mer än 75 museer

Tjuls station Järnvägsmuseum

92 medeltida kyrkor

Pilgrimsleder

190 gotländska ängen

Vall änge

200 fiskelägen
Kovik

Kulturarvet på Gotland

– viktig besöksanledning
men inget "självspelande piano"

Kulturrehistoria, kultur och världsarv
toppar gotländska besökares anledning
att besöka Gotland.

Tas oftast hand om av ideella krafter.

Så uttrycktes utmaningar i förstudien

ARVET – Hållbar kulturarvsturism

- Affärsutveckling
- Nya Krafter
- Platsutveckling

Framtagna efter målgruppens behov

- Kunskap
- Nätverkande
- Nya samarbeten

ARVET – Affärsutveckling

Stärka kulturarvens besöksmål

- Kurbits pedagogik
- Blanda teori och praktik
- Nya samarbeten o utbyten
- Finansiering
- Produktutveckling

"Våga ta betalt": 1: Exemplet Stavgard

Efter att ha hört "är det ingen som klagar tar vi för lite betalt" bestämde vi oss för att höja inträdet till sommaren. ...//... Vi ökade ändå antalet besökare med 20 procent i somras. Nu har två klagat.

ARVET – Nya Krafter

Nytt program

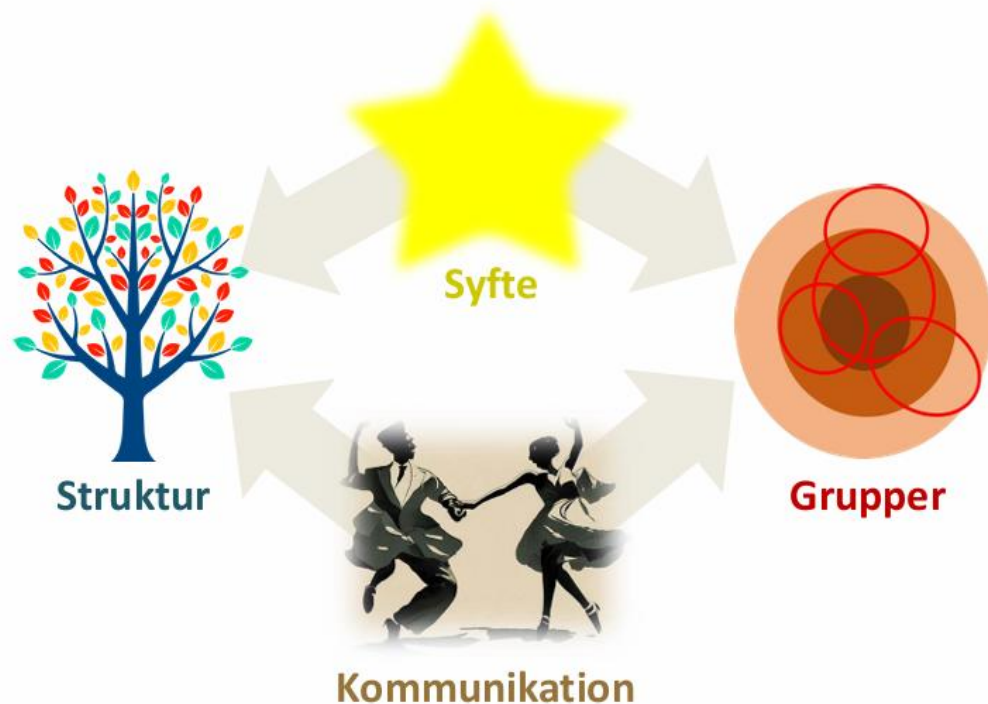
- Kurbits och Aron Schoug
- Rekrytera nya krafter

ARVET – Nya Krafter

Metaforer

- Mycket bra pedagogik
- Motivation
- Förstå sina organisations behov
- Lätt att använda
- Låga trösklar in och ut

ARVET – Platsutveckling samarbete

Kulturarvens besöksplatser med besöksnäringen

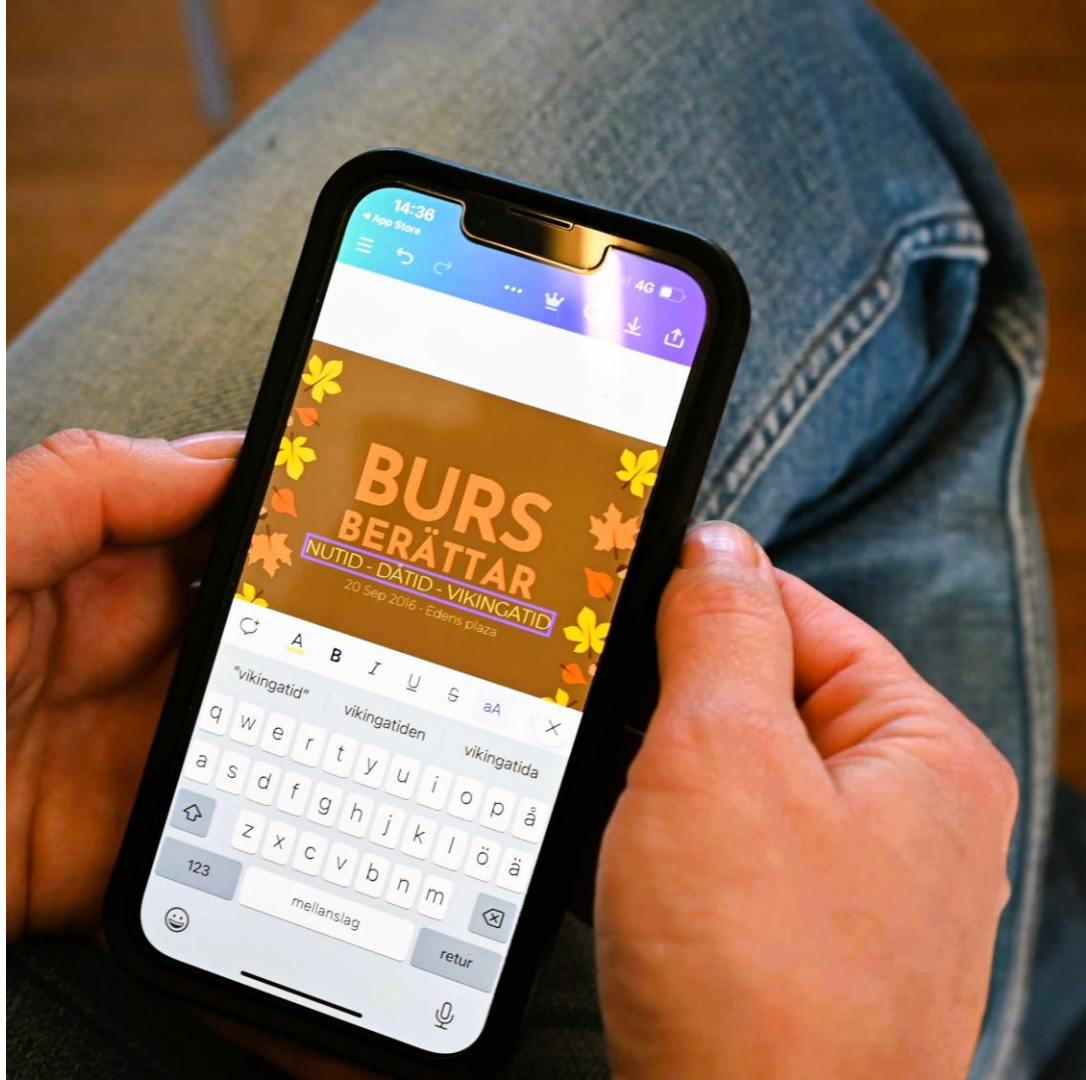
- **Mål:** stärka identitet och samhörighet.
- **Syfte:** höja platsens attraktivitet och hållbarhet.
- **Avstamp** i kulturarvet.
- **GÖRA EN AKTIVITET IHOP!**

Foto: Joel Nilsson

Burs berättar

- Berättarfestival i september
- Kulturarvsdagarna

ARVET - Statistik

ALLA program:

- 67 deltagande organisationer
- 50 organisationer och 17 företag
- Sammanlagt 83 unika personer
- Snittålder 59 år

Vision

"2030: Gotland är Sveriges mest nytänkande
och hållbara kulturarvsdestination"

Panelsamtal

Hur stöttar vi lusten
och skapar hållbara
villkor för ideella krafter?

Folkets bio Betty
Gotlands bygdegårdsdistrikt
Hantverket/Textil Gotland
Riksteaterföreningen Sudret

Heta stolen

Oscar Lindster, S

Fredrik Gradelius, C

Maxa microengagemanget med medlemsfokus

Annika Sundh Meiling

Microengagemang och Medlemsfokus

Kulturforum Gotland 1dec 2025

Annika Sundh Meiling

Gotland – en kreativ ö med plats för hela livet.

"Tillgång till kultur och eget skapande bidrar till nya möten, ett rikare liv. Kulturaktiviteter som brobyggare mellan människor - stärker tilliten i samhället. Här kan människor och verksamheter utvecklas och bidra till en bättre värld. Här finns närhet och plats för alla delar av livet, i alla åldrar."

INSPIRATIONSRAPPORT

MAXA MIKROENGAGEMANGET

Enkätundersökning om
instegsengagemang i
föreningslivet

Intention

- Att få kunskap och inspiration från engagemangsforskningen
- Att ta del av framgångsfaktorer och svårigheter från vår undersökning
- Att reflektera över Medlemsfokus och Microengagemang i din egen förening och eller verksamhet

**Ta med dig det som är
relevant och
för dig.**

Förhållningssätt

- Fokus på resurser och det som funkar
- Lyfta det som skaver
- Öppenhet och dialog
- De små stegens princip, "Vad är det minsta vi kan göra"?

Hur får du ...
med andra?

**VEM VILL VI HA
FÖRÄNDRING?**

JAG! JAG! JAG!

VEM VILL FÖRÄNDRAS?

Hur får du med dig...

själv?

Hjärnan vill

- Spara energi
- Skydda oss från fara
- Vara en i gruppen

= Göra som vi alltid gjort!!

Vi vill känna oss

- Kompetenta
- Betydelsefulla
- Omtyckta

BYT PERSPEKTIV

MAN SKA FÅ NÅGOT FÖR ATT BLI
MEDLEM

MAN SKA FÅ MÖJLIGHET ATT
BIDRA MED NÅGOT SOM MEDLEM

VI VILL GE KUNSKAP TILL MÅLGRUPP X

VAD KAN MÅLGRUPP X LÄRA OSS?

HUR BLIR VI INTRESSANTA?

HUR INTRESSERADE ÄR VI?

Det är väl ingen som vill engagera sig nu för tiden...

Många bidrar – några står för mer tid

Föreningsformen är inte död

Engagemanget är stabilt, har inte förändrats nämnvärt de senaste trettio åren

Vi lägger ner **18h/mån** (16-84 år)

51% av oss jobbade ideellt det senaste året

Personer mellan **16–24 år** och **65–74 år** engagerar sig mest

Studien Medborgerligt engagemang i Sverige 1992-2019, Marie Cederskiöld högskola, på uppdrag av regeringen, lyfter upp en rad intressanta slutsatser kring medborgares engagemang

Drivkrafter för engagemang

Meningsfullt!

Viktigt!

Roligt!

- Gemenskap, identitet, värderingar
- Förändra eller bevara något - göra nytta
- Bli tillfrågad och känna sig behövd
- Lära sig något - personlig utveckling
- Göra något konkret och se resultat

Studien Medborgligt engagemang i Sverige

Hur tar vi hand om nya?

"Den bokade stolens förbannelse"

Engagemanget finns men ändrar form.

Förutsättningarna- bemötande, kultur avgör om människor hittar in, stannar och kan bära.

Den som vill och kan - GÖR

Microengagemang

Enkla avgränsade, kortvariga engagemangsformer

Varför?

Att möjliggöra för fler att påverka/bidra till föreningens verksamhet, ändamål.

Vem?

Riktat sig till både potentiella, nuvarande medlemmar och aktiva.

Önskade resultat

Större genomslagskraft

Fler medlemmar

Nå nya målgrupper

Väcka nyfikenhet för ett uppdrag

Fördjupa befintlig lojalitet

Bygdegårdarnas
Riksförbund

Några goda exempel

“Först efterlyste vi personer som ville hjälpa styrelsen. En av hundrasextio medlemmar svarade. När vi istället startade specifika arbetsgrupper där folk förstod vad de skulle göra, varför och när det skulle vara klart fick vi tjugofem svar på två dagar.”

Elisabeth Wahl, Ordf.koloniföreningen Drevviken Fritidsträdgårdar

“Låt människor bära kampanjknapp, vara med i slåtterlag, berätta var de allmänna fruktträden finns, delta på en arbetsdag i koloniföreningen eller på en bioblitz.”

Ingrid Engarås, styrelseledamot, slåtteransvarig och hönsskötare, Bagisodlarna

”Vi skapar trivselträffar som kräver en liten insats.

Där får människor lära känna varandra.

När man varit på en sådan träff är steget till att bidra inte så stort”

Pia Hederstedt, ordförande, Lojsta Slotts Hembygdsförening

”Var öppen och låt människor påverka, känna sig sedda, få möjlighet att bidra. Ge specifika konkreta arbetsuppgifter. Kortare engagemang i olika kampanjer göra det man tycker är kul - lust”

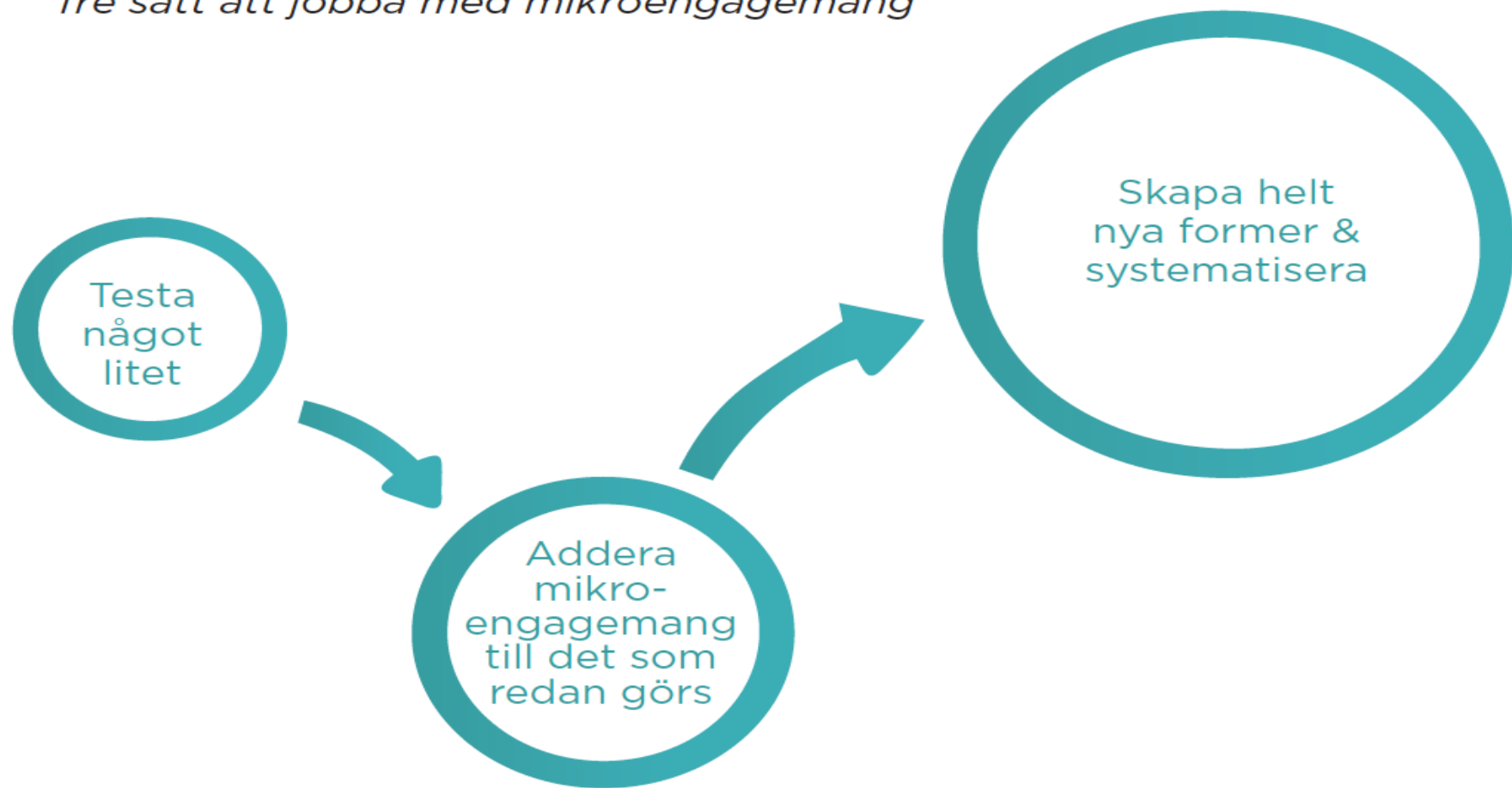
Laura Lindholm, Ordf. Svenska Afghanistankommittén

”Vi har konferenser i syfte att bygga engagemang för att ordna anhörigverksamhet på orten.

Då bjuder vi in brett – inte bara förtroendevalda utan alla medlemmar som är intresserade att vara med och aktivera sig”

Kristina Ackzén. Verksamhetsutvecklare, Neuroförbundet

Tre sätt att jobba med mikroengagemang

Några framgångsfaktorer

- Bjud in brett - låg tröskel
- Tydligt, avgränsat och tidsatt
- Låt många göra något litet i en större helhet
- Nyttja digitaliseringen, sociala medier
- Visa upp vad som görs och vad som kan göras
- Skapa aktiviteter ihop med målgruppen ni vill nå
- Efterfråga konkret kompetens
- Samarbeta med andra aktörer
- Skapa en process som leder till mer

Några svårigheter – långsiktighet, tid, resurser

"Många, både medlemmar och förtroendevalda, tänker fortfarande att det enda sättet att engagera sig är att sitta i styrelsen."

"Det tar tid att strukturera, synliggöra, hålla i och följa upp. Det behövs någon som ansvarar för helheten."

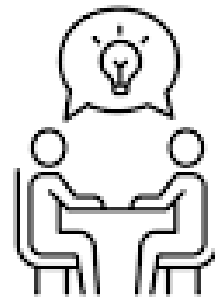
"Man tror det ska vara enkelt, men det kräver en hel del."

"Det behövs mod internt att våga försöka."

Några konkreta sätt att komma igång

- **Hitta en fråga** som är viktig för många. Våga välja!
- **Satsa på några få som går först** Kom över föreställningen att alla måste vara med för att något ska räknas
- **Uppdraget** Ge tydliga ramar och förväntningar. Tvinga inte folk att formulera sitt eget uppdrag
- **Häng på en temadag** Skapa en egen eller häng på någon av de internationella/nationella. (Världsbokdagen, Förskolans dag, Punktskriftens dag, Världspoesidagen, Internationella dagen för biologisk mångfald, Världsdagen för mental hälsa, Mansdagen)
- **Namnsätt** snyggt Blixtmejl(Djurens rätt), Slingkolla(Hörselskadades riksförbund), Amnesty alert(Amnesty)

”Tio Tio-metoden”

Ta tio minuter

Lista tio sätt att engagera sig
på mindre än tio minuter i din organisation!

Berättelsens makt och ditt ansvar

Hur lätt det senaste
du berättade för någon
om ditt engagemang/uppdrag?

Vad gör dig stolt?

Sammanfattningsvis

- ❖ Allt engagemang räknas
- ❖ Hitta frågor som berör och är nära
- ❖ Tydliggör uppgifter
- ❖ Bygg vidare på det som finns och görs
- ❖ Fråga

Ett JA till något litet!

Få det att hända

- Små stegens princip
- Ta beslut
- Testa på/med medlemmarna
- Tillit och delaktighetsbaserat

Hinder på vägen

- Hitta den ultimata lösningen
- Tror att alla ska bli nöjda
- Längtan att bli klar för gott

Fiaskofruktan

Harmonineuros

Sista medskick – Små stegens princip

- Ta vara på engagemanget – ge en uppgift, låt många göra lite
- Kroka arm med det trygga – stärk styrkan
- Pröva andra vägar, våga göra nytt, be om hjälp
- Samverka med andra – var bjussig
- Fira framgångar och skryt om dem

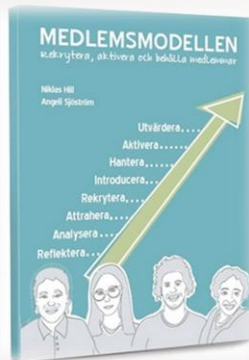
**Vad väcker din lust att
göra/testa nu?**

TACK FÖR IDAG!

annika@medlemsutveckling.se

www.medlemsutveckling.se/bocker

På gång på Gotland

- Ungkulturverksamhet: Reven
- Dans och Cirkus på Gotland
- Konst och form på Gotland: Magnus Carlberg
- Konstmuseet på gång
- Pilot Ungkulturråd
- Renovering Slite teater
- Kultur och hälsa
- Ny musik- och teaterutvecklare: Maria Trost
- Aktuella stöd och stipendier
- Solberga (ung)kulturhus 2029
- Miniprojekt Leader Gute

The image features three clay sculptures of human faces, each with a distinct, weathered texture. The face on the right is the most prominent, showing a mix of blue, grey, and brown tones. The face in the center is mostly white and yellow, with some brown accents. The face on the left is smaller and more rounded, with a yellowish-brown hue. The sculptures are set against a plain, light-colored background.

Tack för idag!